

UFRS ve Muhasebe Bilgi Kalitesi Arasındaki İlişkiyi İnceleyen Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

İpek Yaylalı¹

Özet

Küreselleşmenin hız kazanması ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle dünya ekonomisi giderek daha bütünlük bir yapı kazanmış, bu durum işletmelerin faaliyet alanlarını da önemli ölçüde etkilemiştir. İşletmeler, uluslararası yatırım süreçlerinde karşılaşılan engelleri azaltmak ve finansal bilgilerin karşılaştırılabilirliğini artırmak amacıyla Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)'nin geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını öncelikli hedefleri arasına dahil etmiştir. Bu araştırmanın temel amacı, UFRS ile Muhasebe Bilgi Kalitesi arasındaki ilişkiyi ele alan akademik çalışmaların bibliyometrik analiz yöntemi aracılığıyla incelenmesidir. Bu kapsamda, “*UFRS ve Muhasebe Bilgi Kalitesi*” konusuna ilişkin çalışmalar Web of Science veri tabanında taranmış ve 2007-2025 yılları arasında yayımlanan toplam 829 akademik yayın bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Bibliyometrik analiz, bilimsel literatürde yer alan çalışmaların yapısını ve gelişim eğilimlerini ortaya koymak amacıyla kullanılan bir yöntem olup; yayın sayıları, yıllara göre dağılım, yazarlar, dergiler, atıf sayıları, kurumlar, ülkeler ve anahtar kelimeler gibi çeşitli göstergeler üzerinden literatürdeki eğilimleri ve araştırma kalıplarını analiz etmeye imkân sağlamaktadır. Araştırma sonucuna göre; UFRS'nin muhasebe bilgi kalitesi üzerindeki etkisinin incelendiği araştırmaların sınırlı bölgesel akademik çevrelerde yoğunlaştığını ve çok merkezli bir iş birliği ağına henüz dönüşmediğini göstermektedir. Atıf analizi, bilgi üretiminin kısmen merkezi bir yapıya dayandığını ortaya koymaktadır. ABD merkezli olan fakat çok uluslu iş birliklerine açık bir araştırma dinamiği olduğu, uluslararası karşılaştırmalı bir perspektifle ele alındığı görülmektedir. Ayrıca, IFRS ve muhasebe bilgi kalitesi literatürünün ampirik olarak yoğun ve uluslararası iş birliğine dayalı

1 Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü, ipek.yaylali@medipol.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7171-7752

bir nitelik taşıdığı, gelişmekte olan ülkeler ve dijital raporlama uygulamaları konularında araştırma boşluklarının olduğu anlaşılmaktadır. Anahtar kelimeler, literatürün piyasa temelli kalite ölçütleri, kazanç yönetimi ve kurumsal-faktörler etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Metinlerin Bibliyografik Eşleşme Analizi, kurumsal altyapı ve kazanç yönetimi ekseninde bir araştırma geleneği oluşturduğunu ortaya koymakta, Ortak Atıf Analizi ise konunun yüksek atıf yoğunluğuna sahip uluslararası bir akademik araştırma ağına sahip olduğunu göstermektedir.

1. Giriş

Küreselleşme sürecinin etkisiyle rekabet ortamı giderek daha yoğun ve zorlu bir hale gelmiş, bu durum işletmelerin yürüttüğü faaliyetlerin daha karmaşık bir yapıya bürünmesine neden olmuştur. Bu gelişmeler, yönetim süreçlerinde karar almayı destekleyen bilginin önemini daha da artırmıştır. Yönetimsel amaçlarla kullanılan bilginin kalite düzeyi, alınan kararların etkinliği ve verimliliği ile doğrudan ilişkilidir. Aynı zamanda bu bilginin niteliği, işletmelerin faaliyetleri sonucunda ulaşmak istedikleri performans hedeflerine yönelik atılacak adımların belirlenmesinde de önemli bir rol oynamaktadır (Paşcu, 2012).

Ekonomik sistem içerisinde önemli bir yer tutan ticari faaliyetler hem niteliksel hem de niceliksel açıdan birbirinden farklı özellikler gösterebilmektedir. Bu çeşitlilik nedeniyle muhasebe bilgi sistemleri tarafından üretilen veriler üzerinde statik ve dinamik analizlerin yapılması nispeten daha kolay hale gelmektedir. Ancak söz konusu analizler sonucunda elde edilen bulgular, yorumlama aşamasında her zaman tek başına yeterli bir anlam taşımayabilmektedir. Bir işletmeye ait finansal veriler, aynı sektörde faaliyet gösteren diğer işletmelerin finansal verileri ile karşılaştırıldığında daha açıklayıcı ve anlamlı sonuçlara ulaşılabilir (Yılmaz, 2023). Küresel ölçekte yoğunlaşan rekabet ortamı, çevresel belirsizlikler ve öngörülmesi güç piyasa koşulları, işletmeler açısından doğru, güvenilir ve nitelikli bilgiye erişimi daha da önemli hale getirmiştir. Bu nitelikteki bilgilere ise işletmeler genellikle bilgi sistemleri aracılığıyla ulaşmaktadır. Şirketler; ticari faaliyetlerini yönlendirmek, üretim ve endüstriyel süreçleri izlemek ve kontrol etmek, kurum içi ve kurum dışı iletişimi desteklemek ve mevcut kaynaklarını daha etkin biçimde kullanabilmek amacıyla bilgi sistemlerinden geniş ölçüde yararlanmaktadır. Etkin şekilde çalışan bir bilgi sisteminin, işletmenin belirlediği hedeflere ulaşmasında doğrudan katkı sağlaması umulmaktadır (Hariyati vd., 2019). İşletme bilgi sistemleri içerisinde en önemli alt sistemlerden biri muhasebe bilgi sistemidir. Muhasebe bilgi sistemi, işletmede gerçekleşen finansal işlemlere ilişkin verilerin kaydedilmesi, işlenmesi ve anlamlı çıktılar hâline getirilerek yöneticilerin kullanımına sunulması sürecini kapsamaktadır. Planlamam aracılığıyla işletme

yöneticileri planlama, karar alma ve kontrol faaliyetlerini daha sağlıklı ve etkili bir şekilde gerçekleştirebilmektedir (Látečková vd., 2016). Başka bir ifadeye göre ise, verilerin toplanarak işlenmesi ve karar vericilerden tarafından ilgili kişi ya da kuruluşlara raporlama imkânı tanıyan ve birbiriyle ilişkili olan faaliyetler dizisi şeklinde ifade edilebilir (Seyitoğulları, 2022).

Günümüz küresel ekonomik yapısı içerisinde faaliyet göstermek; yoğun rekabet baskısı, sürdürülebilirlik gereklilikleri, şeffaflık beklentileri ve adil yönetim anlayışı gibi unsurlar nedeniyle işletmeler açısından önemli zorluklar doğurmaktadır. İşletmelerin hesap verebilirlik düzeylerinin artırılması ve faaliyetlerinin sürekliliğinin risk altında olup olmadığının ortaya konulabilmesi amacıyla finansal raporların bağımsız dış denetimden geçirilmesi büyük önem taşımaktadır (Aytaç ve Ateş, 2025). Muhasebe standartlarının uluslararası düzeyde uyumlaştırılması ve ortak standartların geliştirilmesi, finansal raporlama süreçlerinde şeffaflığın artırılması ve karşılaştırılabilirliğinin sağlanması açısından önemli görülmektedir. Her ülkenin farklı muhasebe uygulamalarına sahip olması yerine ortak bir muhasebe sisteminin benimsenmesi, yatırımcıların farklı ülkelerde faaliyet gösteren işletmelerin performansını ve finansal durumunu benzer ölçütler üzerinden değerlendirebilmesine olanak sağlamaktadır (Ahmed vd., 2013). Finansal raporların, kullanıcılarının sağlıklı ve etkili yargılar alabilmesi için raporların doğruluğu yüksek, tarafsız bir anlayışla oluşturulmuş ve dönemler ya da işletmeler arasında karşılaştırma yapmaya imkân verecek nitelikte düzenlenmiş olması gerekmektedir. Bu durum ise muhasebe kayıtlarının düzenli, sistematik ve güvenilir bir şekilde tutulmasını zorunlu kılmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle hem ulusal hem de uluslararası ticari faaliyetlerde bulunan işletmeler açısından muhasebe kayıtları ve finansal tabloların gerçeği yansıtan ve karar almada kullanılabilir nitelikte bilgi üretmesi, öncelikle belirli muhasebe standartlarının oluşturulması ve bu standartların küresel ölçekte tutarlı biçimde uygulanması ile mümkün olabilmektedir (Göktürk, 2023).

Uluslararası ticaret hacmindeki artış ve ekonomik ilişkilerin küresel ölçekte genişlemesi, muhasebe alanında da çeşitli gelişmelerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu gelişmelerin en önemli sonuçlarından biri muhasebe uygulamalarında ortak bir sistem oluşturma gereksiniminin gündeme gelmesidir. Söz konusu ihtiyaç doğrultusunda uluslararası muhasebe standartları geliştirilmiştir. Uluslararası muhasebe standartları, işletmelerin ve bu işletmelerle ilişkili paydaşların ihtiyaç duyduğu finansal bilgilere daha kolay ve güvenilir biçimde ulaşabilmesini sağlayan ortak bir uygulama çerçevesi sunmaktadır (Göktürk, 2023).

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)'nin benimsenmesi, günümüzde küresel ölçekte finansal raporlama uygulamaları ve kurumsal yönetim anlayışı açısından büyük önem taşıyan bir unsur haline gelmiştir. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından geliştirilen bu standartlar, farklı ülkelerde faaliyet gösteren işletmelerin finansal tablolarında şeffaflık, tutarlılık ve karşılaştırılabilirliği artırmayı hedefleyen ortak bir muhasebe dili oluşturmayı amaçlamaktadır (IFRS Foundation, 2018). Muhasebe uygulamalarında ortak standartların benimsenmesine yönelik bu küresel yaklaşımın, yatırımcılar, düzenleyici kurumlar ve diğer paydaşlar açısından finansal bilgilerin daha sağlıklı değerlendirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir. Böylece karar alma süreçlerinin daha etkin hale gelmesi ve küresel ekonomik entegrasyon ile finansal istikrarın desteklenmesi hedeflenmektedir (Oppong ve Aga, 2019).

Bu çalışmada, “*Web of Science Core Collection*” veri tabanında yer alan ve UFRS ile Muhasebe Bilgi Sistemi arasındaki ilişkiyi ele alan 892 akademik makalenin verileri kullanılarak bir analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında ülkelerin, dergilerin ve araştırmacıların ilgili literatüre sağladıkları katkıları ortaya koymak amacıyla çeşitli görselleştirme tekniklerinden yararlanılmış ve elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır. Bunun yanı sıra, incelenen 892 çalışmada yazarlar tarafından oluşturulan anahtar kelimeler incelenerek literatürde hangi konuların daha yoğun biçimde ele alındığı ve bu konular arasındaki bağlantıların düzeyi ilişki haritaları aracılığıyla gösterilmiştir. Yapılan tüm analizler sonucunda ulaşılan bulgular, çalışmanın bulgular bölümünde ayrıntılı ve kapsamlı bir biçimde ortaya konulmuştur.

2.Kavramsal Çerçeve

2.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

Teknolojide yaşanan hızlı gelişmeler, işletme sermayesinin küresel ölçekte hareketliliğinin artması ve işletmelerin uluslararası piyasalarda faaliyet göstermesi, finansal raporlamanın uluslararası boyutunun önemini daha da yükseltmiştir. Ancak ülkelerin finansal raporlama alanında ayrı düzenlemelere sahip olmaları ve finansal tabloların ulusal mevzuatlara göre hazırlanması, finansal bilgilerin karşılaştırılabilirliğini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bunun yanı sıra, farklı raporlama sistemlerinin kullanılması işletmeler için ek maliyetler doğuran önemli bir yük haline gelebilmektedir. Karşılaştırılabilir, güvenilir, anlaşılabilir ve gerçeği yansıtan finansal tabloların hazırlanabilmesi amacıyla muhasebe alanında standartlaşmaya yönelik çalışmalar özellikle 1960'lı yıllardan itibaren dünya genelinde yaygınlaşmıştır. Bu süreçte yürütülen

çalışmaların sonucunda “*Uluslararası Muhasebe Standartları*” (UMS) ve UFRS geliştirilerek yayımlanmaya başlanmıştır (Ata ve Özgörmən, 2022).

Uluslararası muhasebe ve finansal raporlama standartları zamanla birçok ülke tarafından benimsenerek uygulanmaya başlanmıştır. Uzun yıllar boyunca ulusal düzeyde kullanılan tek düzen muhasebe sistemleri ise büyük ölçüde yerel ihtiyaçlara cevap vermekle sınırlı kalmış ve bu nedenle yerel muhasebe standartları olarak değerlendirilmiştir. Oysa işletmelerin faaliyetlerini ifade eden temel bilgi sistemi olarak kabul edilen muhasebenin, günümüzde küresel ekonomik ilişkiler doğrultusunda uluslararası düzeyde ortak bir dile de ihtiyaç duyduğu görülmektedir (Şenol, 2005). UFRS'nin uygulanmasıyla birlikte, farklı ülkelerde yatırımları bulunan işletmeler bu yatırımları daha etkin biçimde izleyebilme, değerlendirebilme ve elde edilen bilgiler doğrultusunda karar süreçlerini yönlendirebilme imkânına kavuşmuştur. Bunun yanı sıra, muhasebenin evrensel dili olarak da nitelendirilen UFRS'nin yayımlanması sayesinde yatırımcıların finansal tabloları incelemesi, anlamlandırması ve yorumlaması daha kolay hale gelmiştir (Akdoğan ve Hiçyorulmaz, 2025).

Uluslararası muhasebe standartlarının giderek daha fazla önem kazanması, bu standartların benimsenmesinin etkilerini inceleyen araştırmaların farklı ülkelerde yaygın biçimde yapılmasına neden olmuştur. UFRS, muhasebe ve finansal raporlama uygulamalarını belirli bir çerçevede uyumlaştırmak amacıyla “*Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board-IASB)*” tarafından geliştirilen bir muhasebe standartları bütünüdür. Bu standartların temel amacı, finansal bilgilerin küresel ölçekte karşılaştırılabilirliğini sağlayan ortak bir raporlama ortamı oluşturmaktır. Uluslararası muhasebe standartlarını destekleyen görüşe göre, ilgili standartların benimsenmesi uluslararası finansal piyasalarda küresel ticaretin gelişmesine ve sermaye hareketlerinin önündeki çeşitli engellerin azaltılmasına katkı sağlamaktadır. Küreselleşme sürecinin hız kazanması ve uluslararası finansal piyasalar arasındaki entegrasyonun artmasıyla birlikte pek çok ülke finansal raporlama sistemlerini bu standartlarla uyumlu hale getirmeye yönelmiştir. Bu çerçevede Türkiye, gelişmekte olan bir ekonomi olmasının yanı sıra özellikle Avrupa Birliği'ne üye ülkelerle yoğun ekonomik ilişkiler içerisinde bulunması nedeniyle söz konusu standartları benimsemeye yönelmektedir. Ayrıca finansal raporlama alanındaki düzenlemelerini uluslararası uygulamalarla uyumlu hale getirmek amacıyla sürekli olarak gözden geçirmekte, güncellemekte ve geliştirmektedir (Ofıas ve Toutouchi Asl, 2021).

Türkiye’de UFRS'nin uygulamaya alınması, ilk olarak 15 Kasım 2003 tarihinde yayımlanan Seri: 11, No: 25 “*Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ*” ile Sermaye Piyasası Kurulu çatısı altında

başlamıştır. Ancak söz konusu tebliğin Avrupa Birliği mevzuatı ile tam uyumlu hale getirilebilmesi amacıyla yürürlükten kaldırılmış ve yerine 9 Nisan 2008 tarihli, 26842 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Seri: 11, No: 29 “*Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği*” yürürlüğe konmuştur. Yeni yayımlanan tebliğ doğrultusunda, 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren “*Avrupa Birliği*” tarafından kabul edilen “*UMS/UFRS*” ile uyumlu olan Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları (*TMS/TFRS*) standartlarının uygulanması zorunlu hâle getirilmiştir. Bu kapsamda söz konusu standartlar; “*borsada işlem gören şirketler*”, “*portföy yönetim şirketleri*”, “*aracı kurumlar*” ile bu kuruluşların “*iştirakleri*”, “*bağlı ortaklıkları*” ve “*iş ortaklıkları*” tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Yapılan bu düzenleme ile Türkiye’de borsaya kote işletmelerin hazırladıkları finansal tabloların uluslararası sermaye piyasalarında faaliyet gösteren diğer işletmelerin finansal raporlarıyla karşılaştırılabilirliği önemli ölçüde artırılmıştır (Sultanoglu, 2014).

İşletmeler, finansal nitelikteki işlem ve olaylarını finansal tablolara yansıtılabilmek amacıyla çeşitli hesap planlarından yararlanmaktadır. Türkiye’de finansal tabloların hazırlanmasında, günümüzde Hazine ve Maliye Bakanlığı adıyla faaliyet gösteren kurum tarafından 26 Aralık 1992 tarihinde yayımlanan ve 1994 yılı itibarıyla yürürlüğe giren I Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ekinde yer alan Tekdüzen Hesap Planı (TDHP) kullanılmaktadır. Ancak 2005 yılında UMS/UFRS’nin yürürlüğe girmesiyle birlikte, mevcut TDHP finansal raporlamanın gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kalmış ve doğru bir raporlama yapılmasını sınırlayan bir durum ortaya çıkarmıştır. Bu gelişme, finansal raporlamaya uygun, standartlara uyumlu bir hesap planı ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu doğrultuda, “*Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK)*” tarafından kapsamlı çalışmalar yürütülmüştür. Söz konusu çalışmalar sonucunda 2018 yılında taslak bir hesap planı hazırlanmış, ardından 29 Temmuz 2024 tarihinde kamuoyu görüş ve önerileri dikkate alınarak Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı (FRS HP) resmen yayımlanmıştır (Özdemir, 2025).

UFRS, muhasebe tarihinin en önemli yasal düzenlemelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Düzenleyiciler, bu standartların finansal tabloların karşılaştırılabilirliğini artırmasını, kurumsal şeffaflığı güçlendirmesini ve finansal raporlamanın kalitesini yükseltmesini sağlayarak hem yatırımcılar hem de işletmeler açısından değer yaratmasını beklemektedir (Daske vd., 2008). Küreselleşme süreci, ekonomilerin yabancı sermaye çekerek rekabet güçlerini artırabilmesi amacıyla muhasebe sistemlerinin değişen koşullara uyum sağlamasını zorunlu hâle getirmektedir. Aynı zamanda küreselleşme, düzenleyici kurumları yatırımcıların bilgi ihtiyaçlarını daha etkin karşılamak ve piyasalardaki asimetrik bilgi problemlerini azaltmak için uluslararası iş birliğine

yönlendirmektedir. Finansal tabloları hazırlayanlarla bu tabloları kullananlar arasındaki bilgi asimetrisi ve potansiyel çıkar çatışmaları, yüksek kaliteli muhasebe standartlarının uygulanmasıyla önemli ölçüde hafifletilebilmektedir (Akisik, 2020).

Finansal tablo ilgilileri bakımından, işletmelere ilişkin bilgilerin şeffaf, anlaşılabilir ve gerçeği doğru şekilde yansıtacak biçimde sunulması oldukça önemli görülmektedir. UFRS, finansal tabloları kullananların bu beklentilerini karşılamayı hedeflemekte ve bu nedenle kullanım oranı giderek artmaktadır (Cavlak vd., 2018). UFRS'lerin sağladığı avantajlar dikkate alındığında, günümüzde birçok ülke bu standartları uygulamaktadır. Bazı ülkeler UFRS'leri tamamen benimserken, diğerleri mevcut ulusal raporlama standartlarını UFRS ile uyumlu hâle getirmiştir (Nie vd., 2013). UFRS, işletmelere raporlama sürecinde rehberlik eden belirli kurallar sunmaktadır. Bu kurallar çerçevesinde hesaplanan sonuçlar ticari kar olarak adlandırılmaktadır. Öte yandan, işletmelerin tabi olduğu vergi mevzuatı çerçevesinde de mali kar hesaplanmaktadır; buna göre kurumlar vergisinin ödeneceği tutar belirlenmektedir. Mali kar hesaplanırken, ticari kara vergi kanunları tarafından kabul edilmeyen giderler eklenmekte ve vergiye tabi olmayan gelirler ise düşülmektedir (Yereli vd., 2012).

2.2. Muhasebe Bilgi Kalitesi

Muhasebe, bir örgütün kaynaklarının oluşum süreçlerini, bu kaynakların kullanım şekillerini ve işlemler sonucunda meydana gelen artış veya azalışları kaydeden; ayrıca örgütün finansal performansına ilişkin bilgileri üreten ve bu bilgileri ilgili kişi ve kurumlara ulaştıran kapsamlı bir "*bilgi sistemi*" olarak tanımlanmaktadır (Sevilengül, 2020).

Günümüzde işletmelerin değişen rekabet ortamında üstünlük sağlayabilmeleri ve faaliyetlerini etkili biçimde sürdürebilmeleri, büyük ölçüde kaliteli bilgiye erişimlerine bağlıdır. Rekabet koşullarındaki sürekli değişim, işletmelerin başarısında bilgi kalitesinin önemini artırmakta; kaliteli bilgiler, işletmelerin performansını güçlendirmekte, rekabet avantajı elde etmelerine katkı sağlamakta ve üst yönetim tarafından geleceğe yönelik alınacak stratejik kararların temelini oluşturmaktadır (Kurnaz vd., 2018).

İşletmelerin herhangi bir piyasada varlıklarını sürdürebilmeleri ve faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için bazı temel gereklilikler bulunmaktadır. Bu gerekliliklerin başında bilgi gelmektedir. Bilgi, günümüzde en önemli güç kaynaklarından biri olarak kabul edilmekte olup elde edilmesi genellikle zordur ve işletmeler açısından kritik bir öneme sahiptir. Sistemlerin teknolojiyle entegre edilmesi sonucunda bilgi sistemleri ortaya çıkmakta ve bu sistemler,

işletmelere karar alma süreçlerinde önemli destek sağlamaktadır. Bilgi sistemleri arasında en merkezi ve kritik yapı ise Muhasebe Bilgi Sistemleridir (Büyükipekci ve Topkara, 2024). En kapsamlı tanımıyla muhasebe sistemi, işletmelerin belli bir faaliyet periyota ilişkin finansal tablolarının kullanıcılar açısından yararlı bilgi sunacak hâle getirilmesine kadar geçen süreçte gerçekleştirilen tüm işlemleri, faaliyetleri ve bu sürece dâhil olan tüm tarafları kapsayan bir yapıyı ifade etmektedir. Muhasebe sistemi kavramı, bir işletmenin finansal tablolarını oluştururken yararlandığı ve birbirleriyle bağlantılı şekilde işleyen tüm muhasebe uygulamalarının bütününe ifade etmektedir. Bir ülkede faaliyet gösteren işletmelerin önemli bir bölümünün finansal raporlama sürecinde benzer muhasebe yöntem ve uygulamalarını kullanması ise o ülkede belirli bir muhasebe sisteminin varlığını göstermektedir (Özcan, 2024). Muhasebe bilgi sistemi ise işletmenin faaliyetlerine ilişkin verileri toplayan, bu verileri işletme yönetimi ile diğer paydaşların ihtiyaç duyduğu anlamlı bilgilere dönüştüren ve elde edilen sonuçları finansal tablolar ile çeşitli raporlar aracılığıyla ilgili kullanıcılara sunan bir sistem olarak tanımlanmaktadır (Cin ve Daştan, 2022).

Türkiye’de Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT)’nin yayımlanmasıyla birlikte muhasebe bilgi sistemi büyük bir hızla gelişim göstermiştir. Genel olarak bakıldığında, muhasebe mesleği ülkemizde yaklaşık 35 yıldır resmi olarak tanınmasına rağmen, kısa sürede kaydettiği ilerlemelerle uluslararası standartlarla uyumlu bir seviyeye ulaşmıştır. Yaklaşık beş bin yıllık bir geçmişe sahip olan muhasebe mesleği, Türkiye’de ilk kez 1989 yılında yürürlüğe giren 3568 sayılı yasa ile meslek statüsü kazanmıştır. Bu tarih sonrasında hem yerel hem de uluslararası düzeyde yürütülen çalışmalar sayesinde muhasebe alanında önemli gelişmeler sağlanmış ve ülkemizin dünya ile entegrasyon süreci ivme kazanmıştır (Cavlak ve Ataman, 2023).

Muhasebe bilgilerinin kalitesi, finansal tabloların karşılaştırılabilir, güvenilir, doğru, anlaşılabilir ve uygun özellikleri bir arada sağlayabilme düzeyi ile tanımlandığında çok boyutlu bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Kaya, 2019). İşletmeler için oldukça önemli olan muhasebe bilgilerinin farklı kişilere veya gruplara etkin bir şekilde aktarılmasında, bilginin nicelik olarak fazla olması değil bilginin kalitesinin önemszenmesi ve bilgilerin ilgili kullanıcıların beklentilerine yanıt verebilecek niteliklere sahip olması daha önemlidir (Karyağdı ve Koca, 2022).

Muhasebe bilgi sistemleri, işletmelerin ihtiyaç duyduğu muhasebe bilgilerini sunarak karar alma süreçlerini desteklemektedir. Bu sistemlerin etkin ve doğru çalışması, işletmelerin kurumsal yapısının güçlenmesine ve sürekliliğinin sağlanmasına önemli katkılar sağlamaktadır (Karacan ve Uygun, 2016). Muhasebe bilgi sisteminin temel amacı, ilgili departmanlara zamanında ve

doğru bilgiyi ulaştırmak veya karar vericilere güvenilir bilgiler sunmaktır. Bu sayede sistem, işletmelerin karar alma süreçlerine yardımcı olur, faaliyetlerin hedeflere uygun şekilde yürütülmesini destekler, oluşan hataların hızla çözülmesini sağlar ve potansiyel hataların en aza indirilmesine katkıda bulunur. Ayrıca, muhasebe bilgi sistemi tüm muhasebe türlerini kapsamakta ve yasal yükümlülükler de bu muhasebe türlerine göre belirlenmektedir (Büyükipekci ve Topkara, 2023).

2.3. UFRS ve Muhasebe Bilgi Kalitesi Arasındaki İlişki

Finansal raporlama ile vergi mevzuatı arasındaki ilişki ülkeler arasında karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, temelde iki farklı düzenleme modelinin varlığı görülmektedir. İlk modelde finansal raporlama kuralları vergi mevzuatından büyük ölçüde bağımsız şekilde oluşturulmakta ve çoğu zaman vergi düzenlemelerinden belirgin biçimde ayrılmaktadır. Bu yapıya sahip ülkelere Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Hollanda örnek olarak gösterilmektedir. Diğer modelde ise vergi mevzuatı muhasebe uygulamaları üzerinde belirleyici bir rol oynamakta ve finansal raporlama düzenlemeleri ile vergi kuralları arasında güçlü bir uyum bulunmaktadır. Bu yaklaşımın görüldüğü ülkeler arasında Fransa, Almanya ve Japonya yer almaktadır (Nobes ve Parker, 2008).

Muhasebe mesleği, tarihsel süreç içerisinde ekonomik ve toplumsal gelişmelerin etkisiyle önemli dönüşümler yaşamış ve zamanla kendine özgü standartlarını geliştirmiştir. Bununla birlikte günümüzde muhasebe alanındaki değişim yalnızca ekonomik ve sosyal faktörlerle sınırlı kalmamakta, bilgi teknolojilerindeki ilerlemeler de mesleğin kapsamını genişleten temel unsurlar arasında yer almaktadır (Pekdemir ve Süer, 2021). Özellikle veri analitiği, veri yönetimi ve büyük veri gibi kavramların giderek daha fazla önem kazanması, muhasebe profesyonellerinin yapılandırılmamış veri setleri üzerinde çalışma ve bu verileri analiz edebilme yetkinliklerini geliştirmelerini gerekli kılmıştır (Hoodlebrink vd., 2021).

Muhasebenin temel amacı, işletmelerin büyüklükleri ve faaliyet özellikleri dikkate alınarak finansal tablo kullanıcılarına gerçeğe uygun biçimde sunulan, doğru ve anlaşılabilir finansal bilgilerin sağlanmasıdır. Bu amaca ulaşabilmek için hazırlanan finansal tabloların, içinde bulunulan muhasebe sistemine ait standartlara uygun olarak düzenlenmesi ve belirlenen kurallar çerçevesinde karşılaştırılabilir nitelik taşıması gerekmektedir. İşletmeler hakkında değerlendirme yapacak üçüncü tarafların sağlıklı yargılara ulaşabilmesi için muhasebe uygulamalarının ortak kurallar çerçevesinde ve bağlı bulunduğu sistemin ilkelerine uygun biçimde yürütülmesi önem taşımaktadır. Aksi durumda

her işletmenin kendi belirlediği yöntemlere göre finansal raporlama yapması söz konusu olacak ve bu durum muhasebe uygulamalarında düzensizliğe yol açacaktır. Bu tür sorunların önüne geçebilmek amacıyla “*Tekdüzen Muhasebe*” anlayışı noktasında “*Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri*” ile “*Muhasebe Standartları*” geliştirilmiştir (Satır, 2023).

İşletmelerin finansal durumlarına ilişkin eksiksiz, doğru, güvenilir, gerçeği yansıtan ve karşılaştırılabilir nitelikte bilgilerin elde edilmesi, ancak muhasebe sistemleri aracılığıyla üretilen ve belirli standartlara uygun olarak hazırlanan finansal tablolar ile raporlar sayesinde mümkün olmaktadır. Bu nedenle muhasebe alanında etkin ve ortak kabul gören standartların oluşturulması, söz konusu finansal bilgilerin doğruluğunu, güvenilirliğini ve karşılaştırılabilirliğini sağlamayı amaçlamaktadır. Küreselleşmenin piyasalarda giderek daha belirgin hale gelmesi, uluslararası ölçekte faaliyet gösteren işletmelerin sayısında artışa yol açmış ve rekabet ortamını daha da yoğunlaştırmıştır. Bu gelişmelere paralel olarak uluslararası bağımsız denetim kuruluşlarının önemi de artmaya başlamıştır. Muhasebe alanında dünya genelinde bu dönüşümler, Türkiye’de de finansal tabloların eksiksiz, doğru, anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir şekilde hazırlanmasını gerekli kılmıştır (Demir ve Bükey, 2021).

Muhasebe bilgi sistemi, işletme ile ilgili tarafların ihtiyaç duyduğu bilgileri sağlayarak işletme varlıklarının değerinin korunmasına katkıda bulunmakta ve bu varlıklarda gelecekte ortaya çıkabilecek değişimlerin belirlenmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Bu sayede işletme sahipleri, yöneticiler ve diğer paydaşlar işletmenin geçmiş dönem finansal durumunu değerlendirebilmekte ve aynı zamanda işletmenin hedeflerine uygun gelecek planlarının oluşturulmasına destek sağlanmaktadır (Sürmen ve Bayraktar, 2021). Muhasebe bilgisinin kalitesinin ölçülmesi ise işletmeler açısından önemli sonuçlar doğurmaktadır. Yüksek kaliteli muhasebe bilgisi üretimi, işletmelerin kâr manipülasyonuna yönelmesini sınırlayan bir unsur olurken, aynı zamanda yatırımcıların gözünde bu işletmelerin güvenilirliğini artırmaktadır. Günümüzde yatırımcılar, gelişmiş bilgi teknolojilerinin sunduğu olanaklar sayesinde bilgiye daha hızlı erişebilmekte ve bu doğrultuda rasyonel yatırım kararları almayı hedeflemektedir. Bu nedenle üretilen muhasebe bilgilerinin kalitesi, etkinliği ve verimliliği arttıkça yatırımcılar daha güvenilir ve kaliteli bilgi sunan işletmelere yönelmektedir. Böyle bir durum ise işletmelerin daha gerçekçi ve sürdürülebilir kâr elde etmelerine katkı sağlamaktadır (Çalışan ve Erdem, 2021). Öte yandan ekonomik faaliyetlerin küreselleşmesi ve sınır ötesi sistemlerin yaygınlaşması, yatırımların da uluslararası bir nitelik kazanmasına yol açmıştır. Bu gelişme, uluslararası yatırımcıların küresel ölçekte sunulan finansal bilgileri anlayabilmelerini zorunlu kılmaktadır. Yatırım kararlarının sağlıklı biçimde verilebilmesi için uluslararası standartlara duyulan ihtiyaç

bu noktada önem kazanmaktadır. Uluslararası standartlara dayalı finansal raporlama uygulamaları, yatırımcıların farklı ülkelerdeki işletmelere ilişkin değerlendirmelerini kolaylaştırmakta ve küresel ölçekte yatırım kararlarının alınmasında önemli bir işlev üstlenmektedir (Baskan ve Damayanti, 2022).

Bağımsız denetime tabi olan işletmeler finansal tablolarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) veya Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı'na (BOBİ FRS) uygun biçimde hazırlamaktadır. Bununla birlikte, bu finansal tabloların temelini oluşturan muhasebe kayıtları 1992 yılında yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde (MSUGT) yer alan tekdüzen hesap çerçevesi ve hesap planına göre tutulmakta ve işletmeler muhasebe sistemlerini bu yapı doğrultusunda kurmaktadır. Yasal düzenlemeler gereği işletmeler, MSUGT kapsamında tuttıkları ticari defterlerden hareketle vergi idaresine sunmaları gereken finansal tabloları hazırlamaktadır. Ancak mevcut hesap planı, TFRS veya BOBİ FRS'ye uygun finansal tabloların doğrudan muhasebe sisteminden elde edilmesine imkân verecek yeterlilikte değildir. Bu nedenle uygulamada söz konusu standartlara uygun finansal tablolar, MSUGT'a göre hazırlanan tablolar üzerinde gerekli düzeltmeler yapılarak ya da bu standartlara yönelik ayrı bir kayıt sistemi oluşturularak düzenlenmektedir. Bu durum dikkate alınarak ilgili kurum tarafından, bilanço esasına göre defter tutan işletmelerin finansal durumlarını ve faaliyet sonuçlarını geçerli finansal raporlama çerçevesine uygun şekilde güvenilir ve sağlıklı biçimde izleyebilmelerini sağlayacak bir muhasebe sistemi oluşturulması hedeflenmiştir. Bu kapsamda işletmelerin finansal tablolarını geçerli finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlayabilmelerine yardımcı olacak "*Finansal Raporlama Standartlarına*" Uygun Hesap Planının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda yürütülen çalışmalar sonucunda söz konusu hesap planına ilişkin taslak Eylül 2018 itibarıyla tamamlanmış ve Aralık 2018'de kamuoyunun görüşüne sunulmuştur (Ataman ve Gökçen, 2021).

Muhasebe standartları, muhasebe uygulamalarında birlik ve uyumun sağlanması ile güvenilir bir muhasebe sisteminin oluşturulması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu standartlar, muhasebe işlemlerinin hangi esaslara göre gerçekleştirileceğini belirlemekte; uygulayıcılar ve finansal tablo kullanıcıları açısından süreçlerin nasıl yürütüleceğine ilişkin bir çerçeve sunmaktadır. Ayrıca finansal bilgilerin doğru, güvenilir, gerçeği yansıtan ve karşılaştırılabilir nitelikte hazırlanmasına katkı sağlamaktadır (Yılmaz, 2007). Bu önem doğrultusunda Türkiye'de muhasebe standartlarının geliştirilmesine yönelik kurumsal adımlar da atılmıştır. Bu kapsamda devlet tarafından Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) 2002 yılında faaliyete geçirilmiştir. Daha sonraki dönemde ise 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile söz konusu kurulun tüm görev

ve yetkileri 2011 yılında Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'na devredilmiştir (Demir ve Bükey, 2021).

Etkili ve zamanında çalışan bir muhasebe bilgi sistemi, işletmelerin değer zinciri içerisindeki faaliyetlerin verimliliğini ve etkinliğini artırarak işletme kârlılığının yükselmesine katkı sağlayabilmektedir. Muhasebe bilgi sistemi bu süreci desteklerken işletmeye farklı açılardan fayda sunmaktadır. İşletme faaliyetlerinin kalitesi değerlendirildiğinde, kabul edilebilir kalite sınırlarının aşılması durumunda ilgili birimleri uyararak ürün kalitesinin korunmasına katkıda bulunmakta; ayrıca ortaya çıkan malzeme israfının ve yeniden işleme maliyetlerinin azaltılmasına yardımcı olmaktadır. Doğru zamanda ve eksiksiz biçimde yürütülen bir üretim yaklaşımı ise hammadde stoklarının miktarı ve konumu hakkında ilgililere sürekli ve güncel bilgiler sağlayarak daha sağlıklı kararların alınmasını mümkün kılmaktadır. Muhasebe bilgi sisteminin etkin biçimde tasarlanması durumunda ise bilgi ve uzmanlık paylaşımı kolaylaşmakta, sorunların çözümü hızlanmakta ve işletmeler rakiplerine karşı rekabet avantajı elde edebilmektedir (Romney ve Steinbart, 2003). Öte yandan güçlü yaptırım mekanizmalarına sahip ülkelerin UFRS'na daha yüksek düzeyde uyum sağladıkları ve bunun da ulusal vergi uyumunu olumlu yönde etkilediği belirtilmektedir (Kurauone vd., 2020). Ulusal raporlama düzenleyicileri ve ilgili kurumlar, bir ülkenin genel kurumsal yapısının önemli bileşenlerinden birini oluşturmaktadır (Güdelci, 2019). Ülkeler arasında UFRS uygulamalarının yaygınlaşması ise finansal bilginin kalitesinin artırılmasına ve muhasebe uygulamalarının karşılaştırılabilirliğinin geliştirilmesine katkı sağlayabilmektedir (Cagle, 2021). Bunun yanında, UFRS uygulamalarının yüksek kaliteli finansal raporlamanın elde edilmesinde önemli bir rol oynadığı ifade edilmektedir. Ayrıca bu uygulamanın, UFRS'nin benimsenmesinin ardından ortaya çıkan likidite avantajlarını güçlendirebildiği ve tahakkuk kalitesinin iyileşmesine de katkı sağlayabildiği vurgulanmaktadır (Bradbury ve Scott, 2021).

UFRS'nin yerel muhasebe standartlarına göre sağladığı avantajlar şu şekilde özetlenebilir: Birincisi, UFRS, sermaye piyasası odaklı bir standart olarak değerlendirilmekte ve yatırımcılar için daha faydalı bilgiler sunmaktadır (Hail vd., 2010). İkincisi, UFRS muhasebe yöntemleri seçiminde çeşitliliği azaltarak yönetsel takdirin etkisini sınırlayabilir. Ayrıca, bu standartlar, yatırım kararlarının alınmasında daha ilgili ve anlamlı bilgiler sağlayacak muhasebe tanıma ve ölçüm ilkelerini kapsamaktadır (Barth vd., 2008). Üçüncü olarak, UFRS açıklama gerekliliklerini artırarak hem hissedarlar hem de yöneticiler açısından bilgi asimetrisinin azaltılmasına katkıda bulunabilir (Baskan ve Damayanti, 2022). Küresel ekonomik sınırların azalmasıyla birlikte, Uluslararası Değerleme Standartları (UDS) ve UMS/UFRS, işletmelerin

finansal tablolarında tutarlılık, şeffaflık ve karşılaştırılabilirliği sağlama açısından önem taşımaktadır. UDS'ler, finansal raporlarda yer alan hesap kalemlerinin değerlendirilmesine yönelik esasları belirleyen bir çerçeve sunmakta; ayrıca birleşme ve satın alma gibi özel amaçlı işlemler kapsamında işletmelerin varlıklarının, yükümlülüklerinin ve işletme değerinin belirlenmesine rehberlik etmektedir. Öte yandan, UMS, firmaların finansal raporlarının kalitesini artırmayı; tabloların gerçeğe uygun, anlaşılır ve karşılaştırılabilir biçimde sunulmasını sağlamayı hedefleyerek, dünya genelinde muhasebe uygulamalarının uyumlaştırılmasına katkıda bulunmaktadır (Akbaş ve Ayanoğlu, 2025).

3. Yöntem

Son yıllarda akademik literatür incelendiğinde, yalnızca uluslararası çalışmalarda değil Türkiye'de gerçekleştirilen araştırmalarda da bibliyometrik analiz yönteminin giderek daha yaygın biçimde kullanıldığı görülmektedir. Bu araştırmada kullanılan yöntem, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan bibliyometrik analizdir. Bibliyometrik analiz, büyük ve kapsamlı bilimsel veri kaynaklarını incelemek ve belirli bir alanın evrimsel süreçlerini çözümlmek için son derece popüler, titiz ve tercih edilen bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Donthu vd., 2021). Bu yöntem, incelenen konu veya alanın entelektüel yapısını ve alandaki güncel eğilimleri ortaya çıkarmak amacıyla, büyük hacimli bibliyometrik veriler (yayınlar ve atıflar gibi) üzerinde hem nicel hem de nitel analizlerin uygulanmasını gerektirir. Bibliyometrik yaklaşım, kökeni 1950'lere dayansa da özellikle son dönemde "ekonomi, ekonometri ve finans", "işletme, yönetim ve muhasebe" ile "sosyal bilimler" alanlarında yaygın biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Bibliyometrik çalışmalar genellikle iki ana teknik üzerinden yürütülür: performans analizi ve bilim haritalaması. Performans analizi, araştırma bileşenlerinin katkılarını incelemeye odaklanırken, bilim haritalaması bu bileşenler arasındaki ilişkileri görselleştirmeyi amaçlar. Performans analizi, tanımlayıcı bir yaklaşım olup, ilgili araştırma alanına dair toplam yayın sayısı, katkıda bulunan yazar sayısı, tek yazarlı veya ortak yazarlı yayınlar ile toplam atıf sayısı gibi bilgileri değerlendirmeye olanak tanır (Donthu vd., 2021; Öztürk, 2022). Bilim haritalama ise, araştırma bileşenleri arasındaki ilişkileri görselleştirerek analiz etmeye olanak tanır. Bu yöntemle, belirli bir alandaki araştırmacılar, ülkeler, kurumlar, atıflar, ortak atıflar ve diğer ilgili veriler analiz edilebilir (Abdullah, 2021). Bibliyometrik analiz, belirli bir alandaki çalışmalarını nesnel kriterler doğrultusunda inceleyip kategorize ederek yayınları düzenli bir biçimde sunabilme imkânı sağladığı için oldukça önemli bir yöntem olarak kabul edilmektedir (Marina, 2021).

3.1. Çalışmanın Amacı

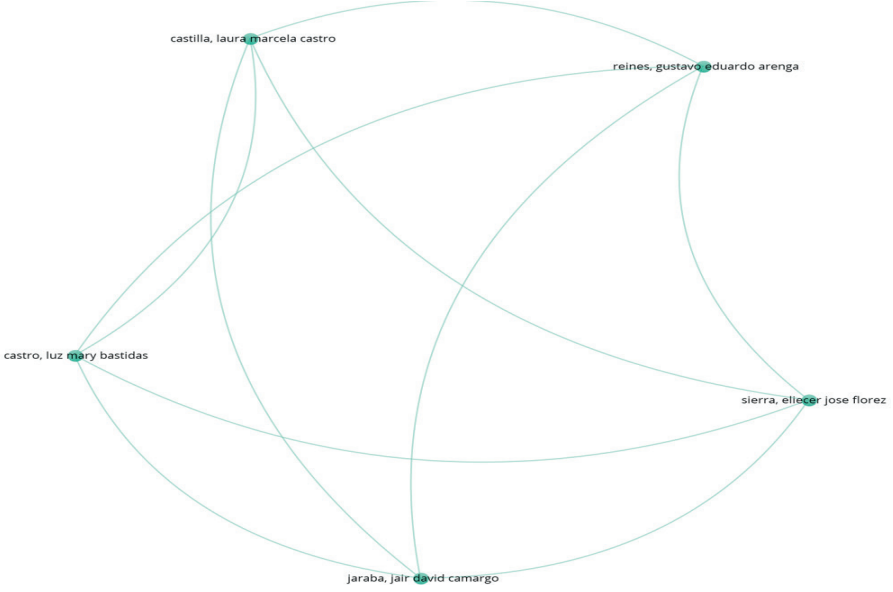
Araştırma bulgularının analizi için web of science veri tabanından “*UFRS ve Muhasebe Bilgi Kalitesi Arasındaki İlişkiyi İnceleyen Çalışmalar*” ile ilgili tarama yapılmasına ve yapılan akademik çalışmaların belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan tarama sonucunda 829 çalışma üzerinde bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamına alınan çalışmaların tamamı yabancı kökenli olup elde edilen veriler plain text file (txt) formatında kaydedilmiştir. Bibliyometrik analiz için Web of Science veri tabanından elde edilen çalışmalar için “*VosViewer*” programından da faydalanılmıştır. Çalışma sonuçları tablo, görsel ağ haritalama tekniği ile sunulmaya ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

3.2. Bulgular

Çalışmanın bu kısmında UFRS ve Muhasebe Bilgi Kalitesi Arasındaki İlişkiyi İnceleyen Çalışmalar ile ilgili yapılan tarama sonuçlarına ve yorumlarına yer verilmiştir.

3.2.1. Ortak Yazar Analizi (Co-authorship of Authors)

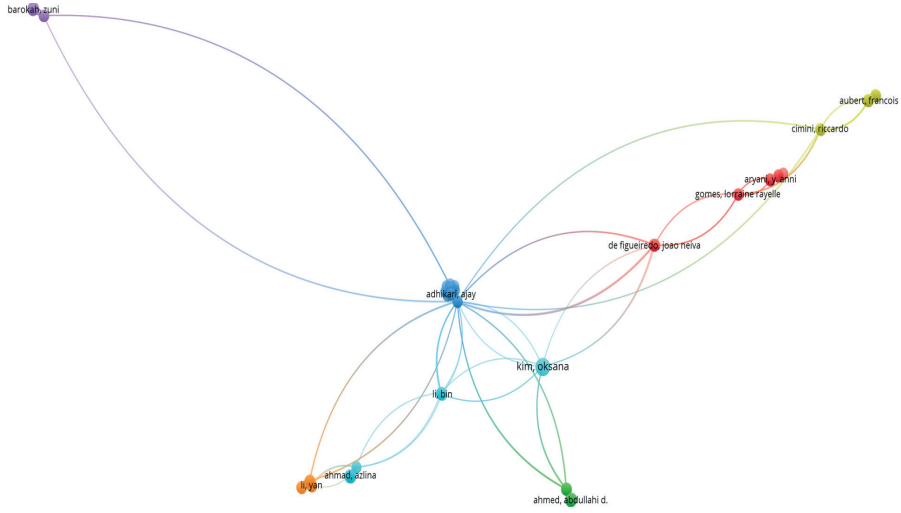
Şekil 1’de yer alan ortak yazarlık ağı, UFRS ile muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların belirli araştırmacılar etrafında kümelendiğini göstermektedir. Ağ yapısında sınırlı sayıda yazarın birbirleriyle yoğun bağlantılar kurduğu, ancak geniş ölçekli ve dağınık bir uluslararası iş birliği ağının henüz oluşmadığı anlaşılmaktadır. Özellikle Castilla, Laura Marcela Castro merkezî bir konumda yer almakta ve diğer araştırmacılarla güçlü bağlantılar sergilemektedir; bu durum söz konusu yazarın alandaki üretkenliği ve iş birliği düzeyinin yüksek olduğuna işaret etmektedir. Benzer şekilde Reines, Gustavo Eduardo Arenga, Sierra, Eliecer Jose Florez, Jaraba, Jair David Camargo ve Castro, Luz Mary Bastidas arasında karşılıklı bağlantılar bulunması, literatürde belirli bir araştırma grubunun birlikte üretim gerçekleştirdiğini göstermektedir. Bu yapı, UFRS’nin muhasebe bilgi kalitesi üzerindeki etkisini inceleyen çalışmaların özellikle belirli bölgesel akademik çevrelerde yoğunlaştığını ve alanın henüz daha geniş, çok merkezli ve disiplinlerarası bir iş birliği ağına tam olarak evrilmediğini ortaya koymaktadır.

Şekil 1. Yazarlar Arası İş Birliğini Gösteren Ortak Yazar Bağları

3.2.2. Yazarların Atıf Analizi (Citation of authors)

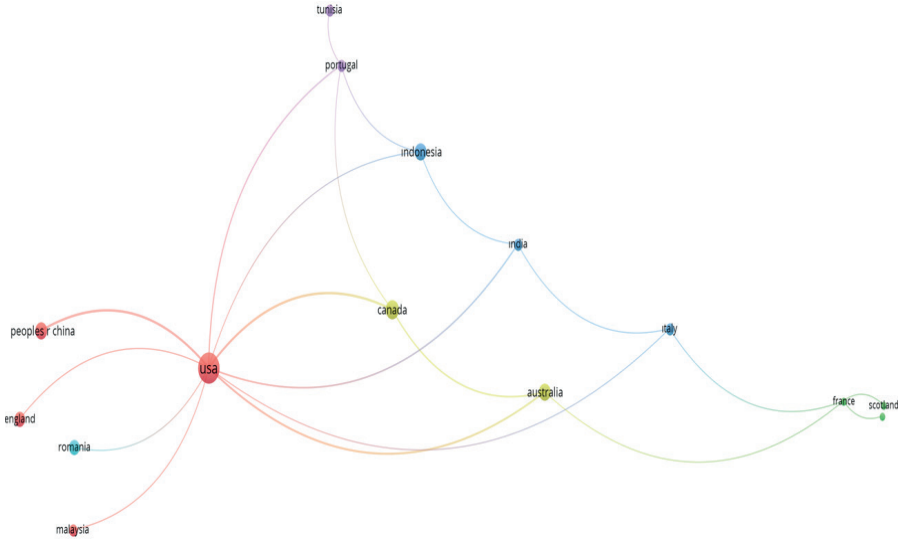
Şekil 2’de sunulan ortak yazarlık ağı, UFRS ile muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişkiyi inceleyen literatürde daha belirgin bir merkezîleşme yapısının bulunduğunu göstermektedir. Ağın merkezinde yer alan Ashraf, Ali, farklı renklerle temsil edilen kümeler arasında köprü işlevi görmektedir ve alan içerisindeki iş birliği ağının temel bağlantı noktasını oluşturmaktadır. Bu durum, ilgili yazarın hem üretkenlik hem de farklı araştırma gruplarını bir araya getirme açısından yüksek bir ağ merkeziliğine sahip olduğunu düşündürmektedir. Merkezden sağa doğru uzanan kümede de Figueiredo, José Neiva ve Romero, Diego Ferreira gibi isimlerin kendi aralarında daha yoğun bir iş birliği sergilediği görülmektedir, üst kısımda yer alan Barone, Uini gibi daha periferik konumdaki yazarların ağ ile sınırlı sayıda bağlantı kurduğu anlaşılmaktadır. Alt kısımdaki küçük kümelerde ise araştırmacılar arası iş birliğinin daha dar gruplar içinde gerçekleştiği gözlemlenmektedir. Genel olarak ağ yapısı, literatürde belirli bir çekirdek araştırmacı etrafında şekillenen ve onun aracılığıyla birbirine bağlanan alt çalışma gruplarının varlığına işaret etmekte; bu da UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi alanında bilgi üretiminin kısmen merkezî bir yapıya dayandığını göstermektedir.

Şekil 2. Yazarların Atıf Bağları

3.2.3. Ülkelerin Atıf Analizi (Citation of Countries)

Şekil 3'te yer alan ülke iş birliği ağı, UFRS ile muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların coğrafi dağılımını ve uluslararası etkileşim düzeyini ortaya koymaktadır. Ağın merkezinde Amerika Birleşik Devletleri'nin konumlanması, literatürde en yüksek iş birliği ve bağlantı sayısına sahip ülkenin bu ülke olduğunu göstermektedir. ABD'nin Çin, İngiltere, Malezya ve Romanya gibi farklı bölgelerden ülkelerle bağlantı kurması, alanın küresel ölçekte tartışıldığını ve özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında karşılaştırmalı çalışmaların yapıldığını düşündürmektedir. Avrupa hattında Portekiz ve Türkiye ile bağlantılar dikkat çekerken, Asya ekseninde Endonezya ve Hindistan üzerinden uzanan bir iş birliği ağı görülmektedir. Ayrıca Avustralya ve Fransa gibi ülkelerin de ağa dahil olması, UFRS uygulamalarının muhasebe bilgi kalitesi üzerindeki etkisinin farklı kıtalarda araştırıldığını göstermektedir. Genel olarak bu ağ yapısı, literatürde ABD merkezli fakat çok uluslu iş birliklerine açık bir araştırma dinamiğinin bulunduğunu ve konunun küresel finansal raporlama standartları bağlamında uluslararası karşılaştırmalı bir perspektifle ele alındığını ortaya koymaktadır.

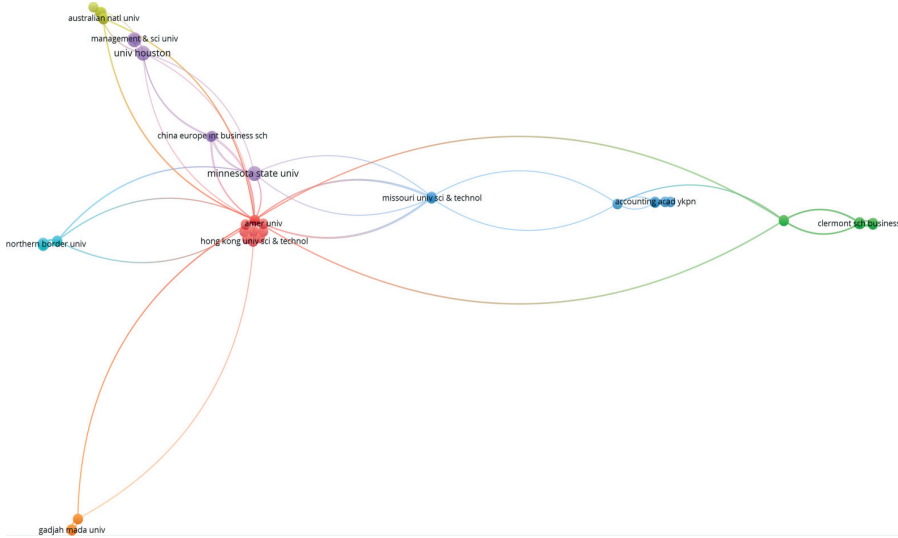
Şekil 3. Ülkelerin Atıf Bağları

3.2.4. Kurumların Atıf Analizi (Citation of Organizations)

Şekil 4, UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların bibliyometrik ağ haritası, literatürün kurumsal iş birlikleri ve coğrafi dağılım bakımından çok merkezli ancak belirli odak noktaları etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Haritada özellikle Hong Kong Polytechnic University'nin ağıın merkezinde konumlanması, Asya-Pasifik bölgesinin IFRS temelli finansal raporlama araştırmalarında önemli bir üretim merkezi hâline geldiğini ortaya koymaktadır. Bu kurumun hem Kuzey Amerika hem Avrupa üniversiteleriyle bağlantı kurması, literatürde karşılaştırmalı ve uluslararası veri setlerine dayalı çalışmaların ağırlık kazandığını göstermektedir. Kuzey Amerika kümesinde yer alan University of Houston ve Missouri University of Science and Technology gibi kurumlar, IFRS'nin kazanç kalitesi, tahakkuk kalitesi ve değer ilişkisi üzerindeki etkilerini metodolojik olarak test eden ampirik çalışmalarla öne çıkmaktadır.

Avrupa bağlantılarında görülen Université Clermont Auvergne ve Radboud University ise özellikle 2005 sonrası IFRS zorunlu uygulamasının bilgi kalitesi, piyasa likiditesi ve sermaye maliyeti üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmaları temsil etmektedir. Ağ yapısının genel görünümü, literatürde gelişmiş ekonomilerin baskın olduğunu, buna karşılık gelişmekte olan ülkelere ilişkin çalışmaların daha sınırlı kaldığını düşündürmektedir. Bu durum, UFRS uygulamasının kurumsal altyapı, denetim kalitesi ve hukuki

sistem farklılıklarıyla birlikte ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. IFRS-muhasebe bilgi kalitesi literatürünün uluslararası iş birliğine dayalı, ampirik yoğunluklu ve büyük ölçüde kurumsal kalite bağlamında şekillenen bir araştırma alanı olduğunu göstermekte; aynı zamanda gelişmekte olan ülkeler ve dijital raporlama uygulamaları gibi alanlarda önemli araştırma boşluklarının bulunduğu işaret etmektedir.

Şekil 4. Kurumların Atıf Bağları

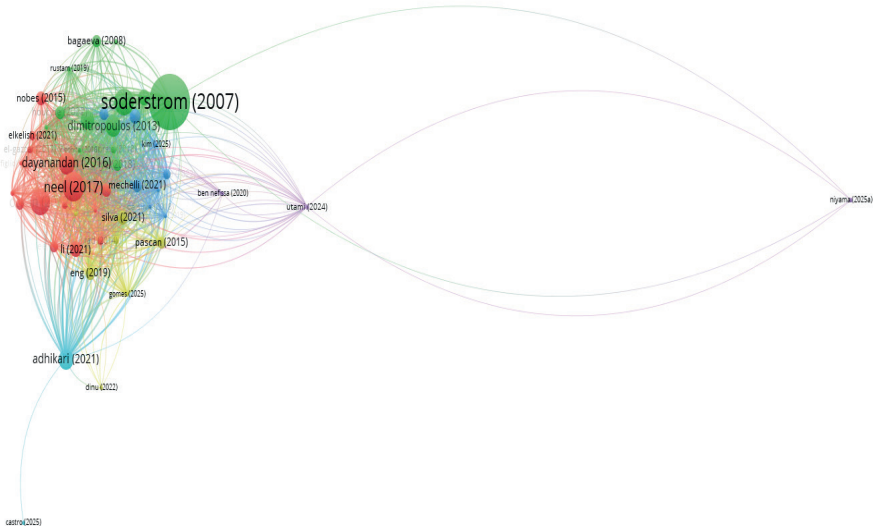
3.2.5. Anahtar Sözcük Analizi (Co-occurrence of All Keywords)

Şekil 5, UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların anahtar kelime eş-oluşum (co-occurrence) haritası, literatürün kavramsal olarak belirli temalar etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Haritada International Financial Reporting Standards merkezî bir düğüm olarak konumlanmakta ve etrafında “value relevance”, “accounting quality”, “earnings management”, “accounting conservatism” ve “information quality” gibi alt temalar kümelenmektedir. Bu yapı, literatürde UFRS’nin doğrudan bir sonuç değişkeni olarak değil; muhasebe bilgi kalitesini etkileyen temel kurumsal çerçeve olarak ele alındığını ortaya koymaktadır.

Genel olarak ağ haritası, literatürün üç ana ekseninde yoğunlaştığını göstermektedir: (i) piyasa temelli kalite ölçütleri (value relevance), (ii) kazanç yönetimi ve tahakkuk kalitesi, (iii) kurumsal ve düzenleyici çevre faktörleri. Buna karşılık dijital raporlama, XBRL, entegre raporlama veya

ampirik olarak test edildiğini göstermektedir. Özellikle Barth ve arkadaşlarının IFRS uygulamasının finansal raporlama kalitesini artırdığına ilişkin bulguları, literatürde olumlu etki hipotezinin güçlenmesine katkı sağlamıştır. Buna karşılık Ahmed ve bazı takip eden çalışmaların IFRS geçişinin her ülkede aynı sonucu doğurmadığını vurgulaması, literatürde “*standart kalitesi mi yoksa uygulama ve denetim kalitesi mi?*” tartışmasını derinleştirmiştir.

Haritada 2015 sonrası çalışmaların daha yoğun fakat merkezî düğümlere bağlı biçimde konumlanması, literatürün belirli teorik referanslar etrafında olgunlaştığını göstermektedir. Bununla birlikte, sağ tarafta daha izole görünen bazı yeni tarihli çalışmalar, alanın yeni metodolojik yaklaşımlara veya farklı ülke örneklemelerine doğru genişlediğine işaret etmektedir. Genel yapı, literatürün çekirdek birkaç yüksek etkili çalışma etrafında şekillendiğini ve sonraki araştırmaların büyük ölçüde bu teorik çerçeveyi test eden ampirik analizler şeklinde ilerlediğini ortaya koymaktadır. UFRS-muhasebe bilgi kalitesi ilişkisinin kurumsal altyapı, kazanç yönetimi ve değer ilişkisi ekseninde temellendiğini; literatürün kurucu çalışmalar etrafında yoğunlaşarak istikrarlı bir araştırma geleneği oluşturduğunu göstermektedir. Ancak ağdaki sınırlı sayıda yeni merkezî düğüm, özellikle dijital finansal raporlama, yapay zekâ destekli denetim ve gelişmekte olan ülke bağlamında yapılacak çalışmaların literatüre özgün katkı sunma potansiyelinin yüksek olduğunu düşündürmektedir.

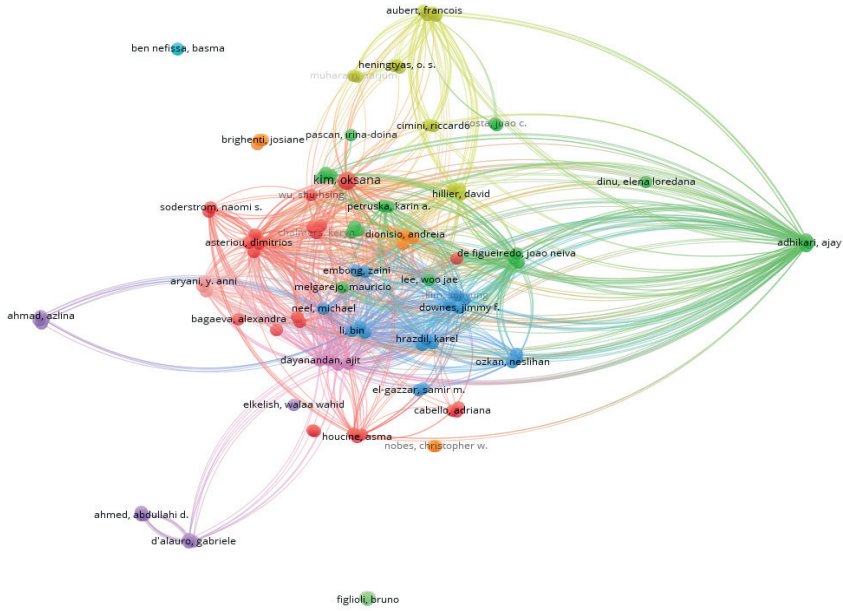

Şekil 6. Eserlerin Bibliyografik Eşleşme Bağları

3.2.7. Yazarların Bibliyografik Eşleşme Analizi (Bibliographic Coupling of Authors)

Şekil 7, UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların yazarlar arası iş birliği ve atıf ilişkilerini gösteren bibliyometrik ağ yapısını ortaya koymaktadır. Ağda merkezî konumda yer alan Adhikari, Ajay'ın farklı kümelerle yoğun bağlantılara sahip olması, ilgili literatürde önemli bir bağlayıcı araştırmacı rolü üstlendiğini göstermektedir. Benzer şekilde Hail, David, Dinu, Elena-Loredana, De Figueiredo, João Neiva ve Orazalin, N. gibi yazarların merkez çevresinde konumlanması, UFRS uygulamalarının finansal raporlama kalitesi, kurumsal yönetim ve bilgi şeffaflığı bağlamında ele alındığını göstermektedir. Kırmızı kümede yer alan Klimczak, Karina, Dionisio, Andreia, Bageeva, Alexandra ve Dayanandan, Ajit gibi araştırmacılar muhasebe bilgi kalitesinin ölçümü ve ampirik analizlere odaklanan çalışmaları temsil ederken; mavi kümede bulunan Downes, Jimmy, Hrazdil, Karel ve Orazalin, N. gibi yazarların daha çok finansal performans ve piyasa temelli sonuçlara yönelik araştırmalarla ilişkilendiği görülmektedir. Sarı kümede yer alan Aubert, François ve Heninger, W. G. ise literatürde kavramsal ve karşılaştırmalı çalışmaların oluşturduğu alt araştırma alanını temsil etmektedir.

Ağın periferisinde bulunan Ahmad, Zalina, Ahmed, Abdullah I. ve D'Alauro, Gabriele gibi daha az bağlantıya sahip araştırmacılar, literatüre yeni katılan veya belirli ülke örneklerine odaklanan çalışmaların varlığına işaret etmektedir. Genel olarak şekil, UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi literatürünün farklı tematik kümelerden oluşmasına rağmen güçlü bağlantılar aracılığıyla bütünleşmiş, uluslararası ve giderek genişleyen bir akademik araştırma ağına sahip olduğunu göstermektedir.

Şekil 7. Yazarların bibliyografik eşleşme bağlantıları

3.2.8. Yazarların Ortak Atıf Analizi (Co-citation of Co-authors)

Şekil 8 incelendiğinde, UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi literatürünün belirli öncü araştırmacılar etrafında yoğunlaşan güçlü bir bibliyometrik yapıya sahip olduğu görülmektedir. Ağın merkezinde yer alan Barth, M.E., Ball, R., Leuz, C., Lang, M. ve Daske, H. gibi araştırmacıların yüksek bağlantı yoğunluğuna sahip olması, alanın teorik ve ampirik temelinin bu yazarların çalışmaları üzerine inşa edildiğini göstermektedir. Özellikle Barth ve Ball'ın merkezî konumu, UFRS'nin finansal raporlama kalitesi ve muhasebe bilgilerinin değer ilişkisi üzerindeki etkisini inceleyen çalışmaların literatürde belirleyici rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Yeşil kümede yer alan Leuz, Burgstahler, Hope ve La Porta gibi araştırmacılar kurumsal yapı, yatırımcı koruması ve kazanç yönetimi bağlamındaki çalışmaları temsil ederken; mavi kümede bulunan Francis, Ahmed, DeFond ve Watts gibi yazarlar denetim kalitesi ve finansal raporlama güvenilirliği üzerine yoğunlaşan araştırmaları yansıtmaktadır. Kırmızı kümede konumlanan Ohlson, White ve Kothari ise muhasebe bilgisinin piyasa temelli değerlendirme modelleri ve muhasebe teorisi eksenli çalışmaları göstermektedir.

Ağın çevresinde daha küçük düğümlerle temsil edilen araştırmacılar literatüre sonradan katılan veya belirli ülke uygulamalarına odaklanan

ölçekte kabul görmüş ortak bir muhasebe dili niteliğindedir. Örneğin, Türkiye’de faaliyet gösteren bir işletmenin finansal tabloları ile İspanya’daki bir işletmenin tabloları, her iki ülkenin kendi mevzuatına bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir. Buna karşın UFRS’nin benimsenmesiyle birlikte, ülke, işletme ya da coğrafi konum ayrımı olmaksızın tüm finansal tablo kullanıcıları aynı standart çerçevesinde raporları değerlendirebilmekte; bu durum da piyasalarda güven, şeffaflık ve istikrarın güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda Türkiye’de de özellikle UFRS eğitimlerinin yaygınlaştırılması önem arz etmekte; finansal raporlama alanında gelişim sağlanabilmesi için bu alanda yetkin insan kaynağının yetiştirilmesi ve işletmelerde UFRS’ye dayalı raporlama uygulamalarının artırılması gerekmektedir (Özer ve Teker, 2021).

Bu çalışma sonuçları, ortak yazar iş birlikleri çerçevesinde UFRS’nin muhasebe bilgi kalitesi üzerindeki etkisinin incelendiği araştırmaların özellikle belirli bölgesel akademik çevrelerde yoğunlaştığını göstermekte ve bu alanın henüz geniş, çok merkezli ve disiplinlerarası bir iş birliği ağına tam anlamıyla evrilmediğini ortaya koymaktadır. Yazarların gerçekleştirdiği atıf analizi, UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi konularında bilgi üretiminin kısmen merkezî bir yapıya dayandığını göstermektedir. Ülkelerin atıf analizi değerlendirildiğinde, ABD merkezli fakat çok uluslu iş birliklerine açık bir araştırma dinamiğinin mevcut olduğu ve bu bağlamda konunun küresel finansal raporlama standartları çerçevesinde uluslararası karşılaştırmalı bir perspektifle ele alındığı anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgular çerçevesinde ulaşılan bir diğer önemli sonuç ise kurumsal atıf analizi kapsamında ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, IFRS ve muhasebe bilgi kalitesi literatürünün uluslararası iş birliğine dayalı, ampirik olarak yoğun bir niteliğe sahip olduğu ve büyük ölçüde kurumsal kalite bağlamında şekillenen bir araştırma alanı oluşturduğu sonucuna varılmaktadır; ayrıca, gelişmekte olan ülkeler ile dijital raporlama uygulamaları gibi konularda önemli araştırma boşluklarının varlığına da işaret edilmektedir. Anahtar kelimelerin analizi ise, literatürün üç ana eksen etrafında yoğunlaştığını göstermektedir: (i) piyasa temelli kalite ölçütleri (value relevance), (ii) kazanç yönetimi ve tahakkuk kalitesi, (iii) kurumsal ve düzenleyici çevre faktörleri. Araştırmadan elde edilen bir diğer kıymetli bulgu ise Metinlerin Bibliyografik Eşleşme Analizi ile ilgilidir. Bu analizde dikkat çekici bir sonuç olarak, UFRS ve muhasebe bilgi kalitesi ilişkisinin kurumsal altyapı, kazanç yönetimi ve değer ilişkisi ekseninde temellendiği; dolayısıyla literatürün kurucu çalışmalar etrafında yoğunlaşarak istikrarlı bir araştırma geleneği oluşturduğu görülmektedir. Yazarların Ortak Atıf Analizi değerlendirmesi sonucunda ise, ele alınan konunun yüksek atıf yoğunluğuna sahip, uluslararası ölçekte gelişmiş ve belirli öncü çalışmalar etrafında kümelenmiş bir olgun akademik araştırma ağına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Kaynakça

- Abdullah, K. H. (2021). "Mapping of marine safety publications using VOS-viewer". *ASM Science Journal*, (16), 1-9.
- Ahmed, A. S., Neel, M., ve Wang, D. (2013). "Does mandatory adoption of IFRS improve accounting quality? preliminary evidence". *Contemporary accounting research*, 30(4), 1344-1372.
- Akbaş, A., ve Ayanoğlu, Y. (2025). "Maddi olmayan duran varlıkların uluslararası değerlendirme standartları ile uluslararası muhasebe standartları açısından karşılaştırılması". *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 25(75), 77-102.
- Akdoğan, H., ve Hiçyorulmaz, E. (2025). "Küçük ve mikro işletmeler için finansal raporlama standartlarının (KÜMİ FRS) diğer standartlarla (TFRS-BOBİ FRS) kavramsal çerçeve ve finansal tablolar açısından karşılaştırılması". *Fiscaoeconomia*, 9(1), 185-200.
- Akisik, O. (2020). "The impact of financial development, IFRS, and rule of LAW on foreign investments: A cross-country analysis". *International Review of Economics & Finance*, 69, 815-838.
- Ata, F. İ., ve Özgörmən, S. (2022). "Maddi duran varlıklarda amortisman uygulamalarının TMS-16, BOBİ FRS VE VUK açısından incelenmesi ve muhasebeleştirilmesi". *Journal of Business in The Digital Age*, 5(2), 85-94.
- Ataman, B., ve Gökçen, G. (2021). "Finansal raporlama standartlarına uygun hesap planı (FRSHP) ile Tek Düzen Hesap Planı (TDHP) bilanço hesap gruplarının karşılaştırılması ve değerlendirmesi". *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 151-159.
- Aytaç, S., ve Ateş, B. A. (2025). "Bağımsız denetim standartları ve faizsiz finans denetim standartları karşılaştırması". *Denetim ve Güvence Hizmetleri Dergisi*, 5(1), 22-35.
- Barth, M. E., Landsman, W. R., ve Lang, M. H. (2008). "International accounting standards and accounting quality". *Journal of accounting research*, 46(3), 467-498.
- Baskan, T. D., ve Damayanti, T. (2022). "IFRS Implementation in Indonesia and Turkey: A literature review". *Asya Studies*, 6(21), 345-356.
- Bradbury, M. E., ve Scott, T. (2021). "What accounting standards were the cause of enforcement actions following IFRS adoption?". *Accounting & Finance*, (61), 2247-2268.
- Büyükipেকci, S., ve Topkara, S. N. (2023). "ERP ve muhasebe bilgi sistemi: İşletmelerde kullanılacak ERP sisteminin seçimi". *Akdeniz 10. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi*, 142-160.
- Büyükipেকçi, S., ve Topkara, S. N. (2024). "Sanayi bölgelerinde kullanılmak üzere ERP yazılımının AHP yöntemi ile belirlenmesi". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 27(2), 838-854.

- Cagle, M. N. (2021). "Analyzing the focus of the Turkish public oversight accounting and auditing standards authority for increasing the accounting information quality". *İzmir Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 49-61.
- Cavlak, H., ve Ataman, B. (2023). "Türkiye'deki finansal raporlama standartlarının son parçası KÜMİ FRS (küçük ve mikro işletmeler için finansal raporlama standardı): Genel değerlendirme ve BOBİ FRS, TFRS ile karşılaştırma". *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 225-260.
- Cavlak, H., Ataman, B., ve Gökçen, G. (2018). "Muhasebe sistemi uygulama genel tebliği'ne (MSUGT'ye) göre hazırlanan finansal tabloların büyük ve orta boy işletmeler için finansal raporlama standardı'na (BOBİ FRS'ye) uyarlanması ve rasyo yöntemi ile analizi". *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 458-477.
- Cin, Z., ve Daştan, A. (2022). "Muhasebe bilgi sisteminde çevre muhasebesinin yeri: Trabzon alt bölgesi sanayi işletmeleri üzerine bir araştırma". *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 22(66), 147-170.
- Çalışan, C., ve Erdem, B. (2021). "Muhasebe bilgi kalitesinin sermaye piyasalarına etkisi: BIST-50 üzerine bir uygulama". *Ardahan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(2), 134-141.
- Daske, H., Hail, L., Leuz, C., ve Verdi, R. (2008). "Mandatory IFRS reporting around the world: Early evidence on the economic consequences". *Journal of accounting research*, 46(5), 1085-1142.
- Demir, N., ve Bükey, M. (2021). "Cumhuriyet dönemi muhasebe sistemindeki gelişmeler ve Türkiye muhasebe standartlarının muhasebe sistemi üzerindeki etkisi". *Lectio Socialis*, 5(1), 35-42.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., ve Lim, W. M. (2021). "How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines". *Journal of business research*, (133), 285-296.
- Göktürk, İ. E. (2023). "TMS-23 Borçlanma maliyetleri standardı çerçevesinde borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi: Açıklayıcı örnek uygulamalar". *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(25), 51-75.
- Güdelci, E. N. (2019). "Uluslararası muhasebe standartlarının tarihi gelişim sürecinde etkili olan uluslararası ve ulusal kuruluşlar". *Uluslararası Ekonomi Siyaset İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 2(3), 199-214.
- Hail, L., Leuz, C., ve Wysocki, P. (2010). "Global accounting convergence and the potential adoption of IFRS by the US (Part I): Conceptual underpinnings and economic analysis". *Accounting horizons*, 24(3), 355-394.
- Hariyati, H., Tjahjadi, B., ve Soewarno, N. (2019). "The mediating effect of intellectual capital, management accounting information systems, internal process performance, and customer performance". *International journal of productivity and performance management*, 68(7), 1250-1271.

- Hoodlebrink, A., Truell, A. D., Zhao, J. J., Davison, C. B., ve Lazaros, E. J. (2021). "Big data applications in accounting: Insights for higher education curriculum planning". *Issues in Information Systems*, 22(2), 285-295.
- IFRS Foundation. (2018). "Conceptual framework for financial reporting". Available at: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/conceptual-framework-for-financial-reporting.pdf>. (Erişim Tarihi: 13.3.2026).
- Karacan, S., ve Uygun, R. (2016). "Denetim ve raporlama". *Umuttepe Yayınları*, 2. Baskı, Kocaeli.
- Karahan, M., ve Kestane, A. (2021). "Muhasebe bilgi kalitesinin maliyet analizi süreçlerine etkisi: Muhasebe meslek mensupları üzerine bir araştırma". *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 6(14), 117-129.
- Karyağdı Güngör, N. ve Koca, N. (2022). "Bağımsız denetim kalitesi muhasebe bilgi kalitesini etkiler mi? yapılan çalışmalar açısından bir değerlendirme". *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(14), 147-164
- Kaya, E. (2019). "Muhasebe bilgi kalitesinin çok boyutlu ölçümü: Borsa İstanbul uygulaması". *İzmir İktisat Dergisi*, 34(2), 157-170.
- Kurnaz, N., Ercan, C., ve Kestane, A. (2018). "Muhasebe bilgi kalitesi ekseninde iç denetim ve bilgi ifşası (Whistleblowing) ilişkisi". *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 150-169.
- Látečková, A., Bigasová, Z., ve Stabingis, L. (2016). "Accounting information systems in business management". *International Scientific Days*, 403-409.
- Marina, A. G. (2021). "Accounting harmonization with IFRS: A bibliometric analysis using VosViewer software". *Revista Economică*, 73(4), 28-40.
- Nie, P., Collins, A. B., ve Wang, S. (2013). "China's progress with IFRS convergence: Interviews with Chinese professors". *Issues in Accounting Education*, 28(2), 277-290.
- Nobes, C., ve Parker, R. (2008). "Comparative international accounting". *Harlow-London-Newyork: Financial Times Prentice Hall*.
- Oflas, A., ve Toutouchi Asl, M. R. (2021). "UFRS uygulanma sürecinde hisse senedi piyasa değeri ile hisse başına kazanç ve hisse senedi defter değeri arasındaki ilişki (BİST 50'ye dayalı bir uygulama)". *Journal of Accounting Institute*, (64), 71-84.
- Oppong, C., ve Aga, M. (2019). "Economic growth in European Union: Does IFRS mandatory adoption matter?". *International journal of emerging markets*, 14(5), 792-808.
- Özcan, İ. (2024). "Muhasebe sistemlerinin sınıflandırılmasında vergi ve finansal raporlama standartları arasındaki ilişkinin rolü: Türkiye uygulaması". *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 17(1), 51-72.

- Özdemir, N. (2025). "Finansal raporlama standartlarına uygun hesap planının getirdiği yeniliklerin değerlendirilmesi ve tekdüzen hesap planı ile karşılaştırılması". *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 18(1), 109-131.
- Özer, M., ve Teker, S. (2021). "Overview of international financial reporting standards (IFRS) and application differences between IFRS and Turkish tax procedure law (TPL)". *PressAcademia Procedia (PAP)*, 15, 97-103.
- Öztürk, S. (2022). "Türkiye'de çevre muhasebesi konusunda yayınlanmış akademik çalışmaların bibliyometrik analizi". *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(26), 743-767.
- Paşcu, A. M. (2012). "The adoption of IFRS and quality in the accounting profession. Theoretical analysis in the case of German companies". *Journal of Economics and Business Research*, 18(2), 33-42.
- Pekdemir, R., ve Süer, A. Z. (2021). "History of specialization in the US public accountancy and the CPA evolution project". *Journal of Accounting & Finance*, 21(2), 143-151.
- Romney, M. B., ve Steinbart, P. J. (2003). "Accounting information systems" (9th Ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Satır, H. (2023). "MSUGT/VUK, TMS/TFRS ve BOBİ-FRS muhasebe sistemlerine göre stoklara ilişkin ölçüm ve değerlendirme esaslarının karşılaştırması ve muhasebeleştirilmesi". *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 22(68), 319-338.
- Sevilengül, O. (2020). "Genel muhasebe" (Gözden Geçirilmiş 19. Baskı b.). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Seyitoğulları, O. (2022). "Muhasebe bilgi sistemi ile ilgili lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi". *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(24), 368-385.
- Sultanoğlu, B. (2014). "UFRS'nin Borsa İstanbul'daki şirketlerin finansal tabloları üzerindeki etkisi: Finansal bilginin ihtiyaca uygunluğu ve finansal tablolar analizi". *Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muhasebe Finansman Bilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara*.
- Sürmen, Y., ve Bayraktar, Y. (2021). "Türkiye'deki muhasebe düzenlemeleri çerçevesinde araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) harcamalarının muhasebeleştirilmesi". *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 21(63), 39-60.
- Şenol, H. (2005). "Ulusal ve uluslararası muhasebe standartlarına göre varlıkların değerlendirilmesi: SM VE SMMM'lerin uygulama düzeylerinin tespitine yönelik bir araştırma" (Yüksek Lisans Tezi, SDÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yereli, A., Kayalı, N., ve Yeğinboylu, Y. (2012). "TMS 12-Gelir vergileri standardına göre, ertelenmiş vergi varlığı ile yükümlülüklerinin muhasebeleştirilmesi ve mali tablolar üzerindeki etkisi". *Dayanışma Dergisi*, 114, 16-26.
- Yılmaz, B. (2007). "Muhasebe standartlarının oluşumu ve uygulanma alanı". *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 7(13), 139-153.

Yılmaz, İ. (2023). "Muhasebenin analiz fonksiyonu kapsamında finansal tabloların sektör kârlılık analizinde kullanılması: Borsa İstanbul otomotiv sektörü". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (52), 296-308.

